

YHTEINEN KOTISEUTUMME 2025 - 2029

Pohjois-Karjalan Kotiseutuyhdistysten Liiton (PKKYL) lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelma

PKKYL on aktiivinen, innostava ja vaikuttava toimija alueellaan.

Yhdistys toimii jäsenistönsä yhdyssiteenä ja tukena, vaalii alueen kulttuuriperintöä ja kulttuuriympäristöjä, toteuttaa hankkeita, tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, ottaa kantaa sekä järjestää koulutuksia ja tapahtumia.

Tavoitteenamme on veto- ja pitovoimainen kotiseutu.

Seuraavassa esitetään erikseen sekä lyhyen (1–3 vuotta) että pitkän (4–5 vuotta) aikavälin suunnitelmat Pohjois-Karjalan Kotiseutuyhdistysten Liitolle.

Tavoitteiden toteuttamisessa hyödynnetään **Pohjois-Karjalan Kotiseutupäivää, Miun kotiseutu – vinkkejä kotiseutukasvatukseen -opasta ja Kestävä kehitys kotiseututyössä -opasta.**

Lyhyen aikavälin suunnitelma (1–3 vuotta)

Tavoite 1: Toiminnan näkyvyyden ja vaikuttavuuden lisääminen

Toimenpiteet:

1. Kotiseutupäivän vakiinnuttaminen:

- o **Aikataulu:** Vuosittain, alkaen 2025.
- o **Toteutus:** Vakiinnutetaan Pohjois-Karjalan Kotiseutupäivä osaksi maakunnan vuosittaista tapahtumakalenteria. Kotiseutuyhdistykset järjestävät tapahtumia, kuten työpajoja, perinteisiä leikkejä ja kansanmusiikkiesityksiä. Tapahtumaa markkinoidaan aktiivisesti sosiaalisen median, paikallismedioiden ja -radioiden sekä liiton verkkosivujen kautta.

2. Viestintä ja tiedotus:

- **Aikataulu:** 2025 alkaen.
- **Toteutus:** Laaditaan kattava viestintästrategia, jossa hyödynnetään sosiaalista mediaa, paikallislehtiä ja -radioita sekä verkkojulkaisuja. Kannustetaan jäsenyhdistyksiä tuottamaan kotiseutuvideoita, jotka esittelevät Pohjois-Karjalan kulttuuriperintöä eri teemoista esimerkiksi yhteistyössä koulujen kanssa. Toteutetaan laadukkaat markkinointimateriaalit.

3. Lausunnot ja kannanotot:

- **Aikataulu:** 2025 alkaen.
- **Toteutus:** PKKYL antaa aktiivisesti lausuntoja ja kannanottoja maakunnallisiin ja valtakunnallisiin kulttuuriperintöä koskeviin sekä kaavoitus- ja ympäristökysymyksiin liittyen, jotta liitto nähdään keskeisenä toimijana kulttuuriympäristön ja -perinnön vaalimisessa.

4. Kuntakierros

- **Aikataulu:** 2025 alkaen
- **Toteutus:** Järjestetään tapaaminen jokaisen jäsenyhdistyksen kotikunnassa. Tilaisuuteen kutsutaan kunnan edustajia muun muassa kulttuuri-, sivistys- ja tekniseltä puolelta sekä poliittisia päättäjiä. PKKYL:n puolesta tapaamiseen osallistuu sihteerin lisäksi paikkakunnan kotiseutuyhdistyksen edustajia sekä muita yhdistyksen hallituksen jäseniä tarpeen mukaan.

Tavoite 2: Kulttuuriperinnön vaaliminen ja kotiseutukasvatuksen vahvistaminen

Toimenpiteet:

1. Kotiseutukasvatus kouluissa ja varhaiskasvatuksessa:

- **Aikataulu:** 2025 alkaen.
- **Toteutus: Miun kotiseutu** -opas otetaan osaksi peruskoulujen ja varhaiskasvatuksen opetusta. Opettajille järjestetään koulutusta oppaan käytön tukemiseksi. Lapset ja nuoret osallistuvat Kotiseutupäivään erilaisin esityksin ja projektein.
- **Miun kotiseutu** -opasta käytetään keskeisenä työkaluna koulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

2. Työpajat ja tapahtumat:

- **Aikataulu:** 2025 alkaen.
- **Toteutus:** Jäsenyhdistykset järjestävät työpajoja ja tapahtumia, joissa esitellään perinteisiä käsityötaitoja ja vanhoja menetelmiä. Näin nuoret ja uudet jäsenet pääsevät oppimaan paikallisia perinteitä ja taitoja. Osallistutaan aktiivisesti myös muiden järjestämiin tapahtumiin esim. omalla osastolla.

3. Kestävä kehitys kotiseututyössä:

- **Aikataulu:** 2025 alkaen.
- **Toteutus: Kestävä kehitys kotiseututyössä** -opas integroidaan jäsenyhdistysten toimintaan. Kannustetaan ja ohjataan jäsenyhdistyksiä

laatimaan kestävän kehityksen suunnitelmia. Työpajoissa ja tapahtumissa käsitellään kestävän kehityksen periaatteita, kuten kierrätystä, ympäristönhoitoa ja perinnemaisemien säilyttämistä. Kannustetaan jäseniä osallistumaan valtakunnalliseen Kestävän kehityksen viikkoon.

Tavoite 3: Yhteistyön lisääminen ja rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen

Toimenpiteet:

1. Säännölliset yhteistyötapaamiset:

- **Aikataulu:** 2–3 kertaa vuodessa.
- **Toteutus:** Järjestetään jäsenyhdistysten tapaamisia maakuntamuseopäivien ja yhdistyksen vuosikokousten yhteydessä. Tapaamisissa jaetaan hyviä käytäntöjä, suunnitellaan yhteisiä projekteja ja edistetään yhteistyötä paikallisten toimijoiden ja kuntien kanssa.

2. Hanketyöpajat ja rahoituksen suunnittelu:

- **Aikataulu:** Vuosittain.
- **Toteutus:** Järjestetään työpajoja, joissa jäsenyhdistykset saavat tukea rahoitushakemusten laadintaan. Hyödynnetään monipuolisesti eri rahoituslähteitä, kuten Museovirasto, ELY-keskukset, Olvi-säätiö ja Leader. Hankkeita suunnitellaan kulttuuriperinnön tallentamisen ja kestävän kehityksen ympärille.

3. Jäsenyydet muissa yhdistyksissä

- **Aikataulu:** vuosittain
 - **Toteutus:** Osallistutaan Pohjois-Karjalan järjestöasiain neuvottelukunnan, Pohjois-Karjalan Kylät ry:n, sekä Sotien 1939 - 1945 Pohjois-Karjalan perinneyhdistyksen sekä muiden vastaavien yhdistysten toimintaan.
-

Tavoite 4: Toimijoiden jaksamisen ja uusien jäsenten hankkiminen

Toimenpiteet:

1. Jaksamisen tukeminen:

- **Aikataulu:** Jatkuvasti.
- **Toteutus:** Järjestetään säännöllisesti vertaistuki- ja hyvinvointitilaisuuksia, joissa tuetaan vapaaehtoisten jaksamista ja jaetaan keinoja työn keventämiseksi yhteistyössä Pohjois-Karjalan järjestöasiain neuvottelukunnan kanssa.

2. Uusien jäsenten hankinta:

- **Aikataulu:** Jatkuvasti.
- **Toteutus:** Osallistutaan aktiivisesti erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin, joissa esitellään jäsenyhdistysten työtä, tuodaan esille kotiseututyön merkitystä sekä osallistumismahdollisuuksia. **Miun kotiseutu** -opasta käytetään jäsenhankinnassa, ja Kotiseutupäivään liitetään nuorille ja maahanmuuttajille suunnattuja tapahtumia.

3. Uusien jäsenten perehdyttäminen:

- **Aikataulu:** Tarvittaessa.
- **Toteutus:** Perehdytetään uudet jäsenet yhteisesti liiton toimintaan. Kerrotaan toiminnasta keskitetysti esim. yhteisessä uusien jäsenten jäsenillassa tai uusille jäsenille suunnatulla kirjeellä.

Pitkän aikavälin suunnitelma (4–5 vuotta)

Tavoite 1: PKKYL:n aseman vahvistaminen maakunnallisena ja valtakunnallisena toimijana

Toimenpiteet:

1. **Vahva rooli maakunnallisessa ja valtakunnallisessa päätöksenteossa:**
 - **Aikataulu:** 2028–2029.
 - **Toteutus:** PKKYL vahvistaa asemaansa kulttuuriperinnön ja ympäristökysymysten edistäjänä maakunnallisessa päätöksenteossa. Tämä tarkoittaa aktiivista osallistumista maakuntaliiton, kuntien ja valtakunnallisten kulttuurijärjestöjen päätöksentekoprosesseihin.
2. **Valtakunnallisten ja kansainvälisten hankkeiden kehittäminen:**
 - **Aikataulu:** 2028–2029.
 - **Toteutus:** PKKYL kehittää ja osallistuu hankkeisiin, jotka nostavat esiin Pohjois-Karjalan kulttuuriperinnön myös valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. EU-rahoitusta ja muita kansainvälisiä yhteistyöhankkeita hyödynnetään kulttuuriperinnön suojelussa.

Tavoite 2: Kulttuuriperinnön vaaliminen ja kotiseutukasvatuksen juurruttaminen

Toimenpiteet:

1. **Kotiseutupäivän kehittäminen ja laajentaminen:**
 - **Aikataulu:** Vuosittain (2028–2029).
 - **Toteutus:** Kotiseutupäivän ohjelmaa laajennetaan kattamaan koko maakunta. Jokaiselle vuodelle valitaan uusi teema, kuten "Pohjois-Karjalan perinnemaisemat" tai "Käsityöperinteet". Tapahtumaan osallistetaan entistä laajemmin nuoria ja maahanmuuttajia.
2. **Kotiseutukasvatuksen integroiminen koulujen opetussuunnitelmaan:**
 - **Aikataulu:** 2028–2029.
 - **Toteutus:** **Miun kotiseutu** -opas otetaan pysyväksi osaksi koulujen opetussuunnitelmia. Opetusmateriaaleja päivitetään ja täydennetään digitaalisella sisällöllä, kuten videoilla ja virtuaalikerroksilla.

Tavoite 3: Kestävän kehityksen ja kumppanuuden vahvistaminen

Toimenpiteet:

- 1. Kestävän kehityksen käytäntöjen juurruttaminen:**
 - **Aikataulu:** 2028–2029.
 - **Toteutus:** Kestävä kehitys kotiseututyössä -opas otetaan laajasti käyttöön jäsenyhdistyksissä. Työpajoja ja tapahtumia järjestetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Näissä korostetaan perinnemaisemien hoitoa, kestävä matkailua ja ympäristöystävällisiä käytäntöjä.
- 2. Paikallisten kumppanuuksien vahvistaminen:**
 - **Aikataulu:** 2028–2029.
 - **Toteutus:** Rakennetaan vahvoja kumppanuuksia kuntien, yritysten ja muiden järjestöjen kanssa, jotka tukevat kulttuuriperinnön ja kestävän kehityksen projekteja. Yhteisölliset hankkeet, kuten perinnemaisemien kunnostus, toteutetaan yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa.

Tavoite 4: Vetovoiman ja pitovoiman kasvattaminen

Toimenpiteet:

- 1. Kulttuuriperinnön hyödyntäminen matkailussa:**
 - **Aikataulu:** 2025–2029.
 - **Toteutus:** Kehitetään kulttuurimatkailureittejä ja -polkuja, joissa esitellään Pohjois-Karjalan kulttuuriperintöä ja luonnon monimuotoisuutta. Opastetut kierrokset, perinnekartat, kulttuuriviikot ja perinnetyöpajat ovat osa matkailustrategiaa.
- 2. Uusien asukkaiden houkuttelevuus ja pitovoiman vahvistaminen:**
 - **Aikataulu:** 2028–2029.
 - **Toteutus:** Toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kampanjoita, joissa korostetaan Pohjois-Karjalan vetovoimaa asuinpaikkana. Toteutetaan verkkosivusto, joka antaa käytännön tietoa uusille asukkaille paikallisista palveluista, perinteistä ja yhteisöllisyydestä.

Tavoite 5: Toimijoiden jaksaminen ja uusien jäsenten sitouttaminen

Toimenpiteet:

- 1. Toimijoiden jaksamisen tukeminen:**
 - **Aikataulu:** 2025–2029.
 - **Toteutus:** Kehitetään mentorointiohjelma, jossa kokeneemmat toimijat tukevat uusia vapaaehtoisia. Järjestetään vuosittain hyvinvointitilaisuuksia ja vertaistukitapaamisia.
- 2. Nuorten ja uusien jäsenten houkuttelevuus:**
 - **Aikataulu:** 2025–2029.

- **Toteutus:** Järjestetään nuorille suunnattuja tapahtumia. Kehitetään yhteistyötä koulujen kanssa ja integroidaan nuorten osallistuminen kotiseututyöhön osana opintoja. Osallistutaan aktiivisesti tapaamisiin ja tapahtumiin ja markkinoidaan kotiseutuyhdistyksissä tehtävää työtä.
-

Tavoite 6: Pitkäaikaisen rahoituksen varmistaminen

Toimenpiteet:

1. Monipuolinen rahoitusstrategia:

- **Aikataulu:** 2025–2029.
- **Toteutus:** Luodaan pitkäaikainen rahoitusstrategia, joka kattaa hankerahoitukset, yritys yhteistyön ja varainhankinnan. Hyödynnetään EU-rahoituksia ja säätiöiden avustuksia.

2. Kumppanuudet ja yritys yhteistyö:

- **Aikataulu:** 2025–2029.
 - **Toteutus:** Rakennetaan yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa, jotka voivat tukea kotiseututyötä taloudellisesti tai tarjoamalla palveluita ja resursseja.
-

Yhteenveto

Lyhyen aikavälin suunnitelma keskittyy toiminnan vakiinnuttamiseen, kulttuuriperinnön esille tuomiseen ja kestävien käytäntöjen omaksumiseen.

Pitkän aikavälin suunnitelma rakentaa tämän perustan päälle, keskittyen erityisesti uusien asukkaiden ja toimintaan osallistujien houkuttelemiseen, kestävä kehityksen projekteihin ja PKKYL:n aseman vahvistamiseen niin maakunnallisella kuin valtakunnallisella tasolla.

Näiden suunnitelmien avulla PKKYL voi vahvistaa ja kehittää toimintaansa tulevaisuudessa, samalla vaalien Pohjois-Karjalan rikasta kulttuuriperintöä.